

Pure **vriendschap** in Papua

Twee jaar geleden vertrok Meriam Smith, senior consulent Juridische Zaken bij het WERKbedrijf in Eindhoven, naar Indonesië. Ze werkte als vrijwilliger voor Peace Brigades International (PBI), om zich in te zetten voor de mensenrechten. Begin dit jaar kwam ze terug.

TEKST MONIQUE DE LIGNY FOTOGRAFIE ARCHIEF MERIAM SMITH

Eind januari kwam Meriam Smith aan op Schiphol, na twee jaar weggevoest te zijn. 'Toen stonden daar volledig onverwacht drie collega's om mij te verwelkomen. Echt een enorme verrassing en tekenend voor de warme, fijne sfeer bij Arbeidsjuridische Dienstverlening. Het heeft me zeker geholpen om de eerste "verwerkingsstress" het hoofd te bieden.'

Een maand later begon Meriam weer als Senior Consulent Arbeidsjuridische Dienstverlening bij UWV in Eindhoven. 'Die eerste maanden in Nederland waren best lastig', zegt ze terugkijkend. 'Ik was in de afgelopen jaren niet één keer teruggeweest en moest echt opnieuw inburgeren. In de eerste week stond ik huilend van ellende in de supermarkt. Al die keus in de schappen. En al dat gemopper om me heen. Mensen in Nederland beseffen niet hoe onvoorstelbaar goed we het hier hebben. De rijkdom, maar ook de veiligheid en het feit dat alles hier zo goed geregeld is.' In de Indonesische provincie

Papua is dat echt een heel ander verhaal. Maatschappelijk gezien, economisch en op het gebied van mensenrechten: er is nog een hoop werk te verzetten.

Tijdens een vakantie in Indonesië, nu zo'n acht jaar geleden, was Meriam getroffen door de situatie, met name wat betreft de rechtspositie van mensen. 'Zwakkeren willen helpen zit al mijn hele leven in mij. Ik móest er iets mee doen.' Ze ging via internet uitzoeken welke rol ze zou kunnen vervullen.

Actieve geweldloosheid

Meriam vond *Peace Brigades International*. Een onafhankelijke, non-gouvernementele organisatie, die zich met behulp van vrijwilligers inzet voor de lokale mensenrechtenactivisten. Vanuit de filosofie van actieve geweldloosheid krijgen mensenrechtenactivisten en lokale organisaties beschermende begeleiding om hun werk voor vrede en mensenrechten te kunnen uitvoeren.

Meriam doorliep een strenge selectieprocedure en werd uitgezonden naar Indonesië. 'Je kunt de bestemming zelf niet kiezen, maar hier ging wel mijn voorkeur naar uit. Mijn vader komt uit Indonesië, dus mijn roots liggen in dit land en ik voel me er thuis. Bovendien: het is een van de weinige gebieden op de wereld waar een inheems volk, de Papua's, nog helemaal leeft volgens een authentieke, primitieve cultuur.' Ze had veel spaarverlof opgebouwd en werd door haar toenmalige regiodirecteur gesteund in het opnemen van een *sabbatical* van twee jaar. Na een intensieve training en een taalcursus vertrok ze

Meriam met Otto Alua, een huisvriend van het PBI-kantoor in Wamena.

begin 2008 samen met haar man. Een van de belangrijke activiteiten ter plekke was de bescherming en begeleiding van de lokale mensenrechtenadvocaat. Meriam: 'We fungeerden als een soort menselijk schild, zodat hij zijn werk kon doen. Zonder onze rol zou er meer rechteloosheid zijn, daarvan ben ik overtuigd. Verder bestond ons werk uit veel netwerken en uitleggen bij vergaderingen van overheids- en politieke organisaties wat we doen. Ook organiseerden we activiteiten voor de bevolking, zoals workshops over verzoening of bewustwording bij jongeren voor vrouwenrechten. Je bent eigenlijk voortdurend bezig met het *empoweren* van mensen. Je bent de motor die hen in beweging houdt.'

Vooroordelen

Meriam kwam terecht in een politiek gevoelige situatie. 'De Papua's willen graag hun onafhankelijkheid terug, maar worden niet

Een traditioneel dorp op vijf minuten fietsen.

Ik zag de ongelijkheid, maar ik moest toch neutraal en objectief blijven

erkend. Ze delven van oudsher het onderspit en worden door velen als minderwaardig beschouwd. Ze worden gediscrimineerd en er bestaan vele vooroordelen over hen. Zo zouden ze gewelddadig zijn en lui', weet Meriam. '*Peace Brigades International* is onafhankelijk en staat tussen de partijen in om mee te werken aan vreedzame oplossingen. Maar als méns zat ik af en toe wel met een dilemma. Ik zag de ongelijkheid, droeg de Papua's een warm hart toe, maar moest toch neutraal en objectief blijven. Dat was vaak worstelen. Mijn mooiste ervaringen waren op de momenten dat ik tussen de Papua's

leefde. Ik heb in hutten geslapen, met ze gezongen en gedanst, ik heb daar hele diepe vriendschappen gevoeld. Deze cultuur is zo puur, het eigen belang staat op de tweede plaats. Voorafgaand aan de uitzending was mijn verwachting dat ik vooral anderen zou kunnen helpen. Maar het bijzondere is dat ik mezelf ook enorm verrijkt voel. Binnenkort organiseer ik een foto-expositie, waar ik een geldinzamelingsactie aan wil koppelen. Mijn missie is dus nog niet voltooid.'

Op www.wegoindonesia.blogspot.com vind je de blogs van Meriam over haar verblijf in Papua. ◀

Papua in het kort

Papoea of Papua is een Indonesische provincie. Vroeger was het de naam van de hele westelijke helft van het eiland Nieuw Guinea. **Nu bestaat dit westelijke deel uit de provincies Papoea en West-Papoea.** Het oostelijke deel van Nieuw Guinea is een onafhankelijke monarchie. Van 1607 tot 1948 maakte het totale westelijk gebied deel uit van Nederlands-Indië. Na de onafhankelijkheid van Indonesië

werd het een aparte Nederlandse kolonie onder de naam Nederlands Nieuw-Guinea. Vanaf 1962 werd het onder druk van de VN overgedragen aan Indonesië. De oppervlakte van de provincie Papoea is bijna 422.000 km², ongeveer tien keer zo groot als Nederland. **Het aantal inwoners bedraagt 2,5 miljoen, waarvan 1,5 miljoen inheemse Papoea's.** Naast het Indonesisch worden er 250 regionale talen gesproken.

Een marktverkoopster op de grootste markt van Wamena.